

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobkyně: **L. B.**, narozená X,
bytem X,
zastoupená advokátkou Mgr. Terezou Diaz Outlou,
sídlem Doudlevecká 495/22, Plzeň,
proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. Xa ze dne 21. 11. 2023,

takto:

- I. Rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení č. j. Xa ze dne 21. 11. 2023 a jemu předcházející rozhodnutí č. j. X ze dne 31. 5. 2023 se ruší a věc se vrací žalované k dalšímu řízení.
- II. Žalovaná je povinna nahradit žalobkyni náklady řízení ve výši 79 Kč k rukám její zástupkyně Mgr. Terezy Diaz Outlé, advokátky, do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

I. Řízení před správním orgánem

1. Rozhodnutím č. j. X ze dne 31. 5. 2023 žalovaná zamítla žádost žalobkyně o přiznání invalidního důchodu z toho důvodu, že žalobkyně v rozhodných obdobích neměla získat potřebnou dobu pojištění, čímž nesplnila jednu ze základních podmínek pro přiznání invalidního důchodu [§ 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění]. V řízení nebyly pochybnosti o tom, že v případě žalobkyně poklesly její pracovní schopnosti o 70 %, což vyplývá z posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Plzeň-město. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně tedy odpovídala invaliditě třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění s datem vzniku 25. 11. 2021.
2. Žalobkyně proti tomuto závěru brojila námitkami. Namítla, že žalovaná nezohlednila její zdravotní stav v době její nezletilosti (tedy před 17. 6. 1998). Žalobkyně v dětství utrpěla vážný úraz hlavy. Již v dětství trpěla vážnými psychickými problémy. Rovněž se potýkala s atopickým ekzémem, zejména na ruce. Lékařská dokumentace žalobkyně z tohoto období byla zničena, neboť u ošetřující lékařky došlo k vytopení ordinace. Žalobkyně nicméně požadovala přiznání invalidního důchodu od 18. 6. 1998. Žalovaná námitky zamítla. V řízení o nich nechala vypracovat posudek svým lékařem, z něhož vyplynulo, že hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně spadá pod kapitolu V (Duševní poruchy a poruchy chování), položku 7c [Poruchy osobnosti; těžké postižení, těžce narušen výkon většiny denních aktivit, funkčně významné poruchy osobnosti provázené jiným závažným duševním postižením, těžké narušení adaptability nebo stavy, kdy se psychopatologické projevy blíží jiným závažným duševním poruchám (simplexní schizofrenii, schizotypní poruše) nebo nezvládnutelná primitivní pudová jednání nebo stavy během poskytování ústavní péče v nemocnici nebo odborném léčebném ústavu za účelem léčení poruchy (např. nebezpečné sexuální deviace), pokud uvedená léčba má trvat nebo trvá déle než jeden rok.] přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje 70 %. Pracovní schopnosti žalobkyně poklesly o 70 %, což odpovídá invaliditě třetího stupně s datem vzniku 25. 11. 2021. Zároveň ale žalovaná setrvala na svém názoru, že žalobkyně nezískala potřebnou dobu pojištění. Invalidní důchod tak žalobkyni přiznán nebyl.

II. Řízení před soudem

3. Proti rozhodnutí žalované o námitkách žalobkyně brojila žalobou. Předně namítla, že jí napadené rozhodnutí nebylo řádně doručeno. V řízení před žalovanou byla zastoupena Bc. I. B. (matkou), napadené rozhodnutí však bylo adresováno na adresu zmocněnkyně s jejím titulem, avšak na jméno žalobkyně. Žalobkyně se domáhala přiznání invalidního důchodu z mládí podle § 42 zákona o důchodovém pojištění. V tomto ohledu se posudkový lékař nevypořádal s tím, že žalobkyně byla v psychiatrické péči minimálně od roku 1995. Také se nevyjádřil k tomu, zda a jaký vliv na její pracovní schopnost měl její úraz v roce 1986. Také nezohlednil atypickým ekzém žalobkyně a nepřihlédl k předloženému rozhodnutí okresní správy sociálního zabezpečení ze dne 20. 12. 1994, ze kterého vyplývá, že žalobkyně již v tomto roce měla pro dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav podstatně omezenou možnost pracovního uplatnění. Žalobkyně se zejména před nabytím zletilosti dlouhodobě léčila u MUDr. A. H.. Jelikož došlo k vytopení ordinace lékařky nemá

žalobkyně zdravotnickou dokumentaci. Z toho důvodu navrhl, aby si soud vyžádal znalecký posudek, kterým by znalec určil, zda její nemoc mohla existovat již před nabytím zletilosti. Žalobkyně rovněž navrhl, aby soud provedl výslech její matky a MUDr. H..

4. Žalovaná s žalobou nesouhlasila, ve vyjádření shrnula závěry vlastního námitkového a posudkového řízení. Co se týče psychických problémů žalobkyně, v dětství (v roce 1996) byla žalobkyně léčena a hospitalizována pro poruchy chování. Od roku 1996 však nejsou žádné lékařské záznamy, přičemž posudkový lékař musí při posouzení zdravotního stavu vycházet z doložených lékařských zpráv. Kožní onemocnění po celé trvání nemoci žalobkyně posudkově odpovídalo postižení uvedenému v kapitole XII, položce 3a přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, přičemž i s navýšením horní hranice by míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně činila 25 %, což neodpovídá žádnému stupni invalidity. Žalovaná nesouhlasila s tím, že by žalobkyni náležela invalidita z mládí. Žalobkyně nezískala potřebnou dobu pojištění, nezhodnocení některé doby pojištění ani nenamítala.

III. Posouzení věci

5. Napadený výrok rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
6. Otázku doručení naříkaného rozhodnutí soud podrobněji neřešil, neboť není pochyb o jeho právní moci a žalobkyně měla faktickou možnost se s ním seznámit.

Obecná východiska

7. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobkyně na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění platí, že pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku (písm. a), nebo invalidním následkem pracovního úrazu (písm. b).
8. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)].
9. Podle § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění má na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně nárok též osoba, která dosáhla 18 let věku, má trvalý pobyt na území České republiky a je invalidní pro invaliditu třetího stupně, jestliže tato invalidita vznikla před dosažením 18 let věku a tato osoba nebyla účastna pojištění po potřebnou dobu (§ 40). Za invaliditu třetího stupně se pro účely věty první považuje též takové omezení tělesných, smyslových nebo duševních schopností, které má za následek neschopnost soustavné přípravy k pracovnímu uplatnění. Při posuzování invalidity pro účely nároku na invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně podle věty první se neprovádí srovnání se stavem, který byl u osoby uvedené ve větě první před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 39 odst. 3 věta druhá).

10. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
11. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
12. Soud proto vyžádal, aby posudková komise, konkrétně odbor posudkové služby v Plzni, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobkyně. S ohledem na tvrzení žalobkyně o době vzniku postižení soud posudkové komisi uložil, aby se konkrétně vyjádřila k tomu, zda lze stav žalobkyně na základě podkladů obsažených ve spisu (soud ještě dodatečně vyžádal další lékařskou dokumentaci) a obecných medicínských a posudkových hledisek posoudit zpětně k nabytí zletilosti, nebo zda je to v případě žalobkyně vyloučeno.

Závěry posudkové komise

13. Posudková komise dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobkyně poklesly v období od 6. 5. 1999 do 24. 11. 2021 o 35 %, v té době se jednalo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění a v období od 25. 11. 2021 pracovní schopnosti žalobkyně poklesly o 70 %, přičemž se již jednalo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění.
14. V období od 6. 5. 1999 do 24. 11. 2021 posudková komise u žalobkyně shledala dominantním postižením, jak ho vymezuje kapitola XII (Postižení kůže a podkožního vaziva), položka 3 [Kožní zánět na iritačním, alergickém nebo konstitucionálním podkladě (dermatitida, ekzém)], písm. b (středně těžké funkční postižení, výrazné projevy s častými exacerbacemi na rozsáhlejších plochách kůže nebo generalizované stabilizované formy, snížení výkonnosti při běžném zatížení) přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pro tuto diagnózu vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 25–35 %. Míru poklesu pracovní schopnosti posudková komise stanovila na horní hranici daného rozmezí (s ohledem na komorbiditu přítomné v daném období a s přihlédnutím k neschopnosti rekvalifikace), tedy 35 %.
15. V období od 25. 11. 2021 posudková komise u žalobkyně shledala dominantním postižením, jak ho vymezuje kapitola V, položka 7c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity, tedy ve shodě s posudkovým lékařem dospěla k závěru, že se jedná o poruchu osobnosti – těžké postižení. Míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně tedy činí 70 %.
16. Posudková komise uzavřela, že *nebylo možné uznat invaliditu z mládí podle § 42 zákona o důchodovém pojištění*. Z dostupné dokumentace totiž nebylo možné před nabytím zletilosti žalobkyně prokázat tak závažné funkční postižení, které by odpovídalo třetímu

stupni invalidity, a kdy by žalobkyně pro toto závažné postižení nebyla schopna získat ani jeden den pojištění.

Námítky účastníků vůči posudku

17. Žalobkyně s posudkem nesouhlasila. Posudková komise neměla zohlednit, že nemoc, která jí byla diagnostikována v roce 2021, se většinou projeví již v pubertě. Nesouhlasila s tím, že její stav v mládí odpovídal toliko minimálnímu či lehkému funkčnímu postižení. V této souvislosti žalobkyně zdůraznila, že jejímu vyučení předcházelo neúspěšné studium dvou středních škol. Třetí absolvovala jen s výraznou dopomocí rodičů. Pokud by však žalobkyně připustila vznik invalidity prvního stupně ke dni 6. 5. 1999, v takovém případě by splnila podmínku potřebné doby pojištění. Potřebná doba pojištění v takovém případě činila méně než jeden rok, což žalobkyně svým studiem splnila.
18. Žalovaná s posudkem také nesouhlasila. Nesouhlasila se vznikem invalidity prvního stupně od 6. 5. 1999 z důvodu kožního onemocnění. V roce 2000 žalobkyně získala výuční list v oboru kadeřnice, v květnu roku 1999 se tudíž stále učila tomuto oboru. Invaliditu prvního stupně lze tedy hraničně uznat od 4. 9. 2000. Dále žalovaná zpochybnila použití aktuálních posudkových hledisek na stav v době platnosti posudkové vyhlášky.

Doplnění závěrů posudkové komise

19. S ohledem na výše uvedené námítky účastníků si soud vyžádal od posudkové komise doplnění posudku. Dne 31. 1. 2025 byl soudu doručen doplňující posudek. Posudková komise shledala důvody pro změnu svého původně přijatého závěru. Uvedla, že:
20. Ke dni nabytí zletilosti žalobkyně až do 3. 9. 2000 se nejednalo o invaliditu. Původní posudkový závěr se vztahoval k dosažení invalidity hraničně, s ohledem na úspěšné vyučení kadeřnicí lze vznik invalidity posunout k době nahlášení na úřad práce; uvedené nemění nic na tom, že i do 3. 9. 2000 lze stav žalobkyně hodnotit jako dlouhodobě nepříznivý z důvodu kožního onemocnění. Žalobkyně byla v té době schopna práce s omezením, pokles odpovídal zhruba třetině. Ve vztahu ke školním obtížím posudková komise setrvala na svém původním posudku: odpovídaly poklesu nejvýš 5–10 % pracovní schopnosti. Podle tehdejších posudkových kategorií by stav žalobkyně nebyl hodnocen ani jako lehce mentálně subnormální, byl by hodnocen srovnatelně s lehkou poruchou osobnosti a chování.
21. V období od 4. 9. 2000 do 31. 12. 2009 se jednalo o částečnou invaliditu podle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném do 31. 12. 2009 (pokles pracovní schopnosti činil 35 %); v období od 1. 1. 2010 do 24. 11. 2021 se jednalo o invaliditu prvního stupně podle § 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění; v období od 25. 11. 2021 se jednalo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění.
22. Posudková komise nadále hodnotila dominantní postižení ve všech obdobích dle stejné kapitoly a položky přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity jako podle původního posudku.

K námitkám vůči doplňujícímu posudku

23. Žalobkyně s doplňujícím posudkem nesouhlasila. Předně uvedla, že není jasné a řádně odůvodněné, proč došlo k posunutí vzniku invalidity prvního stupně na den 4. 9. 2000, s čímž nesouhlasila. V posudku se opakovaně hovoří o recenzentce, žalobkyni však není

jasné, zda se jedná o lékařku MUDr. J. V.. Pokud tomu tak je, pak žalobkyně namítla, že nemá k dispozici žádný závěr této lékařky, tudíž se k němu nemůže vyjádřit. Žalobkyně uzavřela, že pokud nebude uznána invalidní z mládí, pak se u ní minimálně od roku 2010, kdy zemřel její otec a její stav se zhoršil, jednalo o invaliditu druhého stupně.

24. Žalovaná další doplnění posudku nepožadovala.
25. Soud shledal, že posudek a jeho doplnění splňují formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity. Obsahově se posudek úplně vypořádal s námitkami žalobkyně. Vůči složení posudkové komise účastníci nic nenamítali.
26. Posunutí vzniku invalidity prvního stupně na den 4. 9. 2000 posudková komise řádně vysvětlila právě ohledem na schopnost dokončit (z hlediska kožního onemocnění zcela nevhodné) učení na kadeřnici. Na str. 10–11 původního posudku komise vysvětlila proč až do roku 2019 nelze uznat závažnou psychiatrickou diagnózu. Tento závěr je v souladu s tvrzením žalobkyně (a samotné komise), že tato onemocnění mají postupný rozvoj. Před rokem 2019 však nebylo doloženo žádné odpovídající funkční vyšetření, doložený závěr lze učinit právě až k roku 2019.
27. Není důvodná námitka týkající se recenze původního posudku posudkové komise ze strany lékařky žalované obsažená ve vyjádření žalované. Podkladem pro rozhodnutí soudu je totiž posudek posudkové komise, nikoliv samotné vyjádření žalované. Právě v doplnění posudku se toto vyjádření žalované promítlo tak, že posudková komise doplnila své závěry. Toto doplnění měla žalobkyně k dispozici a mohla se k němu vyjádřit písemně i při ústním jednání.

Absence invalidity z mládí

28. Jak soud uvedl výše, aby žalobkyni vznikl nárok na invalidní důchod: (1) nesměla dosáhnout věku 65 let; (2) musel nastat pokles její pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 35 % a (3) musela získat potřebnou dobu pojištění. Věkovou podmínkou pro vznik nároku na invalidní důchod soud považoval za splněnou, neboť je zřejmé, že žalobkyně ještě nedosáhla věku 65 let.
29. Právě potřebná doba pojištění byla v případě žalobkyně stěžejní, neboť z toho důvodu jí invalidní důchod nebyl přiznán. Pokud by však žalobkyni byla uznána invalidita z mládí nemusela by splnit potřebnou dobu pojištění pro přiznání invalidního důchodu (§ 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění).
30. Invaliditu z mládí posudková komise výslovně vyloučila (viz str. 12 posudku), když uvedla, že nebylo možné z dostupné dokumentace před 18 rokem věku žalobkyně prokázat tak závažné funkční postižení. S tímto závěrem se soud ztotožnil.
31. Při určování poklesu pracovní schopnosti musí posudková komise vycházet ze zdravotního stavu pojištěnce **doloženého výsledky funkčních vyšetření** (§ 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění). Sama žalobkyně uvedla, že zdravotní dokumentace před nabytím její zletilosti byla zničena. Lékařskou dokumentaci z této doby se soud tedy pokusil zajistit u různých poskytovatelů zdravotní péče, a to i nad rámec návrhů žalobkyně. Takto získané podklady měla posudková komise k dispozici.
32. Faktem ovšem je, že část dokumentace žalobkyně je patrně nenávratně zničena. V tom ohledu platí, že posudková komise může – podle povahy postupujícího onemocnění – posunout datum vzniku invalidity i před dataci plynoucí z výsledků funkčních vyšetření o *určitou dobu, nikoli však o desítky let* (srov. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 127/2012-22 ze dne 9.

1. 2013, odst. 33). Pokud tedy posudková komise nemá k dispozici zdravotní dokumentaci žalobkyně před nabytím její zletilosti, nemůže dospět k závěru, že žalobkyně byla invalidní ve třetím stupni ve smyslu § 42 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Nadto až do 24. 11. 2021, tedy do 41 let věku žalobkyně, se u žalobkyně jednalo o invaliditu prvního stupně, tedy ani na základě zdravotnické dokumentace žalobkyně od jejích 18 let do 41 let se nejednalo o invaliditu třetího stupně.

Doba pojištění

33. Rozhodnutí žalované bylo postaveno mj. i na tom, že žalobkyně nesplnila potřebné doby pojištění. V řízení před soudem však došlo k zásadnímu posunu data vzniku invalidity. Bylo proto třeba nově zhodnotit, zda žalobkyně splnila i třetí podmínku potřebnou pro přiznání invalidního důchodu, tedy zda získala potřebnou dobu pojištění. Soud dospěl k závěru, že potřebnou dobu pojištění žalobkyně získala.
34. Na základě posudku posudkové komise, včetně jeho doplnění, je zřejmé, že žalobkyně byla částečně invalidní od 4. 9. 2000 podle § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném do 31. 12. 2009.
35. Zákon o důchodovém pojištění ve znění účinném do 31. 12. 2009 rozlišoval invalidní důchod na částečný a plný (§ 38 a násl., § 43 a násl.). Podle přechodného ustanovení v čl. II zákoně č. 306/2008 Sb. se o nárocích na důchody, které vznikly před 1. lednem 2010 a o nichž nebylo do tohoto dne pravomocně rozhodnuto, a o přiznání, odnětí nebo změně výše těchto důchodů za dobu před tímto dnem, i když o nich již bylo pravomocně rozhodnuto, rozhodne podle právních předpisů účinných před tímto dnem (odst. 1). Účast na důchodovém pojištění a doby důchodového pojištění a náhradní doby důchodového pojištění získané před 1. lednem 2010 hodnotí podle právních předpisů účinných před tímto dnem (odst. 2). Náhradní doby důchodového pojištění získané před 1. lednem 2010 se započítávají pro vznik nároku na důchod v plné výši, jde-li o pojištěnce, kterému vznikne nárok na důchod před rokem 2019 (odst. 3).
36. Z výše uvedeného je zřejmé, že ohledně potřebné doby pojištění žalobkyně od 4. 9. 2000 je nutné vycházet ze zákona o důchodovém pojištění ve znění do 31. 12. 2009.
37. Potřebná doba pojištění se v případě žalobkyně, tedy pro nárok na částečný invalidní důchod, posuzuje podle § 40 zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném do 31. 12. 2009 (§ 44 odst. 3 věty první téhož zákona). Podle § 40 odst. 1 písm. b) téhož zákona činí potřebná doba pojištění pro nárok na (plný) invalidní důchod u pojištěnce ve věku od 20 let do 22 let **jeden rok**.
38. Soud vycházel z toho, že věk pojištěnce ve smyslu § 40 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je věk pojištěnce ve chvíli, kdy mu vznikl daný stupeň invalidity (resp. dříve částečný či plný invalidní důchod; srov. rozsudek MS v Praze č. j. 20 Ad 9/2022-91 ze dne 12. 6. 2024, odst. 34, rozsudek NSS č. j. 6 Ads 197/2024-26 ze dne 27. 11. 2024). Ke dni 4. 9. 2000 bylo žalobkyni 20 let. V takovém případě potřebná doba pojištění žalobkyně činila jeden rok [§ 40 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném do 31. 12. 2009].
39. Ke dni 4. 9. 2000 získala žalobkyně náhradní dobu pojištění v období od 17. 6. 1998 do 31. 8. 2000. Získala tedy náhradní dobu pojištění přesahující dva roky. Podle čl. II odst. 3 zákona č. 306/2008 Sb. se náhradní doby pojištění získané před 1. lednem 2010 započítávají pro vznik nároku na důchod v plné výši.

40. Podmínka potřebné doby pojištění se považuje též za splněnou, byla-li doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku plné (částečné) invalidity; u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění **dva roky** (§ 44 odst. 3 ve spoj. s § 40 odst. 2 věty druhé zákona o důchodovém pojištění ve znění účinném do 31. 12. 2009).
41. Po vzniku částečné invalidity, tedy po 4. 9. 2000, žalobkyně také získala potřebnou dobu pojištění dva roky: v období od 4. 9. 2000 do 17. 8. 2001 a 23. 9. 2005 do 22. 3. 2006 byla evidována v evidenci úřadu práce, v období od 22. 9. 2001 do 29. 9. 2005 pečovala o dítě.

IV. Závěr

42. Jelikož žalovaná vycházela z toho, že žalobkyně je invalidní až od 25. 11. 2021 byla obě její rozhodnutí založena na nedostatečně zjištěném skutkovém stavu. Tato vada může mít vliv na nový výpočet potřebné doby pojištění. Soud proto obě rozhodnutí žalovaného zrušil pro vady podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a věc jí vrátil k dalšímu řízení (§ 78 odst. 1, 3 a 4 s. ř. s.).
43. Žalovaná bude v dalším řízení vycházet ze skutkového stavu zjištěného na základě provedeného dokazování v soudním řízení (§ 78 odst. 6 s. ř. s.), tedy že žalobkyně byla:
- od 4. 9. 2000 do 31. 12. 2009 částečně invalidní;
 - od 1. 1. 2010 do 24. 11. 2021 invalidní v prvním stupni;
 - a od 25. 11. 2021 invalidní ve třetím stupni.
44. S ohledem na obsah spisu se zatím jeví, že žalobkyně získala také potřebné doby pojištění. Žalobkyně tedy získala potřebnou dobu pojištění pro přiznání invalidního důchodu, neboť k datu vzniku invalidity získala studiem náhradní dobu pojištění přesahující dva roky. Dále v období deseti roků po vzniku částečné invalidity, tedy po 4. 9. 2000, pečovala o dítě nejméně potřebné dva roky.
45. Procesně úspěšná žalobkyně má právo na náhradu nákladů řízení, které účelně vynaložila vůči procesně neúspěšné žalované (§ 60 odst. 1 věty první s. ř. s.). Náhrada nákladů řízení se skládá z hotových výdajů na poštovní služby ve výši 79 Kč (obálka na č. 1. 5 soudního spisu).
46. Ustanovené zástupkyni žalobkyně náleží podle § 35 odst. 10 s. ř. s. odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů. O této náhradě soud rozhodne samostatným usnesením poté, co zástupkyně žalobce vyčíslí požadovanou odměnu a doloží ji, včetně toho, zda je plátkyní DPH. Lze jen upozornit na to, že tarifní hodnota úkonů se bude dosti lišit podle toho, zda byly učiněny před novelou advokátního tarifu či po ní.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 5. září 2025

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

